

SÖZLESMELER
(Ders 3)

Geçersiz Kılınabilen Sözleşmeler ile Geçersiz Sözleşmeler:

Geçersiz Kılınabilen Sözleşmeler:

Geçersiz Kılınabilen Sözleşmeler, kural olarak geçerli sözleşme değildir ve taraflardan en az biri, sözleşme ile bağlıdır. Ne var ki, sözleşmenin diğer taraf veya tarafları

- a) sözleşmeyi iptal edebilir
- b) Yargı organlarından sözleşmenin iptalini talep edebilir
- c) Sözleşme uyarınca üzerine düşen yükümlülüğü yerine getiremeyebilir.

Bir sözleşme, taraflardan birinin muvafakati aşağıdaki şekillerden biri ile alınmışsa, muvafakati bu şekilde alınmış taraf bakımından geçersiz kılınabilen sözleşmedir:

- a) Zorlama
- b) Nüfuzu kötüye kullanma
- c) Hile
- d) Yanıltıcı beyan

Geçersiz Sözleşmeler:

Geçersiz sözleşmeler hiçbir hukuki sonuç doğurmazlar ve uygulanmaya hukuken zorlanamazlar.

Aşağıdaki sözleşmeler geçersizdir:

- a) Sözleşme yapma ehliyeti olmayan taraflar arasında yapılmış anlaşmalar.
- b) Tarafların her ikisinin de anlaşmaya esas bir olgu hususunda yanılgıya düştüğü anlaşmalar.
- c) İvazı yasal olmayan anlaşmalar
  - i- yasalarla yasaklanmış
  - ii- yasa kurullarına ters düşen
  - iii- hileli
  - iv- başka bir kişinin şahsına veya malına zarar yol açan veya başkalarını zarara uğratacak
  - v- Ahlak dışı
  - vi- Kamu menfaatine aykırı
- d) Amacı yasal olmayan anlaşmalar
- e) İvazsız anlaşmalar
  - Hibe hariç
- f) Evliliği kısmen veya tamamen sınırlayan anlaşmalar
- g) Ticareti sınırlayan anlaşmalar
  - Peştemallık satış anlaşmalarında, belli bir alan içinde aynı ticari faaliyeti yasaklayan sözleşmeler hariç
  - Ortaklıkların feshine, belli bir alan içinde aynı ticari faaliyeti yasaklayan sözleşmeler hariç
  - Ortaklar arasında, başka iş yapmayı yasaklayan sözleşmeler hariç
- h) Hukuki çarelere müracaatı kısıtlayan anlaşmalar
- i) Anlamı kesin olmayan veya belirsiz olan anlaşmalar
- j) Bahis tutuşmak yoluyla yapılan anlaşmalar

Koşula Bağlı Sözleşmeler:

Bir şeyin yapılmasını ya da yapılmamasını, böyle bir sözleşmeyle tali olarak veya paralel olarak bağlantılı bir olayın gerçekleşmesine veya gerçekleşmemesine bağlayan sözleşmeler, Koşula Bağlı Sözleşmelerdir.

- Birşeyin yapılması ya da yapılmaması gelecekteki belirsiz bir olayın gerçekleşmesine bağlanmışsa, olay gerçekleşmedikçe ifa zorlanamaz. Olayın gerçekleşme ihtimali kalmazsa, sözleşme geçersiz olur.
- Birşeyin yapılması ya da yapılmaması gelecekteki belirsiz bir olayın gerçekleşmemesine bağlanmışsa, olayın gerçekleşme ihtimali kalmadığı zaman, ifa zorlanabilir.
- Birşeyin yapılması ya da yapılmaması gelecekteki bir olayın, saptanmış bir sürede gerçekleşmesine bağlanmışsa ve süre sonunda olay gerçekleşmemişse ya da süre sona ermeden gerçekleşmesi olanaksız hale gelmişse sözleşme geçersiz olur.
- Birşeyin yapılması ya da yapılmaması gelecekteki bir olayın, saptanmış bir sürede gerçekleşmemesine bağlanmışsa ve süre sonunda olay gerçekleşmemişse ya da süre sona ermeden gerçekleşmesi olanaksız hale gelmişse ifa zorlanabilir.
- Birşeyin yapılması ya da yapılmaması imkansız bir olayın gerçekleşmesine bağlanmışsa, tarafların bunu bilip bilmediğine bakılmaksızın sözleşme geçersiz olur.